

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ**

**ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття ОС «Доктор філософії»
зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Прийом абітурієнтів, які здобули освітній ступінь ОС «Магістр», для здобуття ОС «Доктор філософії» зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування проводиться за результатами фахового вступного випробування у формі усного іспиту; вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, та презентації дослідницької пропозиції.

Метою вступного випробування є з'ясувати рівень теоретичних знань і практичних умінь та навичок за програмою підготовки фахівця ОС «Доктор філософії» зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування, необхідних для здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та експертної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Вимоги до підготовки абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін нормативної і вибіркової частин навчального плану для здобуття ОС «Доктор філософії» зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування, а також практичної частини, яка передбачає підготовку та захист дисертації, абітурієнти повинні мати вищу освіту («Магістр»), мати здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками у сфері публічного управління та адміністрування, їх практичного використання у процесі здійснення наукового дослідження. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма охоплює основну проблематику навчальних дисциплін, які дозволяють перевірити і оцінити необхідний рівень набутих знань та практичних навичок, які є базовими для подальшого опанування освітньо-наукової програми спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування.

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Теорія та методологія публічного управління.
2. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування.
3. Організація діяльності державного службовця.

3. ТЕМИ ТА ПИТАННЯ

ТЕМА 1.

ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Основні теоретичні засади публічного управління та адміністрування. Історичні етапи становлення й розвитку публічного адміністрування. Підвищення ефективності державного управління крізь реформу децентралізації. Зміни в теоретичних підходах до регіонального та місцевого самоврядування. Характерні відмінності понять «державне управління», «публічне управління», «публічне адміністрування». Передумови успішної імплементації децентралізаційних процесів та ефективного управління в системі децентралізованої влади.

Поняття методології публічного управління. Теоретичні уявлення про методологію публічного управління. Джерела ідей управління суспільством і державою. Формування і розвиток теорій управління. Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Концепція раціонального вибору та «новий менеджери́зм». Публічна сфера як єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Публічне адміністрування і людина. Публічне адміністрування і колектив. Публічне адміністрування і суспільство. Закономірності публічного управління. Принципи публічного управління та адміністрування.

Становлення і розвиток методології публічного управління в Україні. Сучасні напрями розвитку публічного управління в Україні. Реалізація методології публічного управлінн в умовах реформування публічного адміністрування в Україні. Поширені підходи в публічному управлінні та адмініструванні. Основні напрями вдосконалення методології публічного управління в Україні.

ТЕМА 2.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Напрями професійної діяльності публічних управлінців. Базові складові та особливості організації професійної діяльності державного службовця. Характерні ознаки діяльності управлінця. Організація та принципи управлінської діяльності. Система елементів управлінської діяльності. Базові форми управлінської діяльності. «Система спрощення робіт» як практика адміністративної діяльності в державі. Методи функціонування органів

державної влади та місцевого самоврядування. Методи забезпечення реалізації цілей і функцій державного управління. Основоположні стадії управлінської діяльності. Принципи управлінської діяльності.

Складові організації діяльності державного службовця. Типологія видів державної служби. Класифікація посад державних службовців. Професійний відбір на вакантні посади. Планування професійної діяльності. Раціоналізація професійної діяльності. Контроль за виконавчою дисципліною. Стимулювання ефективної діяльності.

ТЕМА 3.

УПРАВЛІНСЬКІ ВІДНОСИНИ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Відносини публічного управління. Поняття управлінських відносин. Основні види управління. Компоненти державного управління. Складова частина апарату держави. Ознаки (риси) державного управління. Принципи державно-управлінської діяльності. Співвідношення з категоріями «державна виконавча влада», «публічна влада».

Місцеве самоврядування в Україні. Реалізація громадянами свого права на участь у місцевому самоврядуванні. Нормативна підстава місцевого самоврядування. Принципи місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування. Громадське управління. Управлінська діяльність та її аспекти. Риси державної управлінської діяльності. Стадії управлінського процесу. Форми управлінської діяльності. Методи управлінської діяльності. Аспекти управлінської діяльності. Управлінська діяльність як складова публічного адміністрування і основа ефективного лідерства.

Органи виконавчої влади в Україні. Система виконавчих органів влади в Україні. Сфера здійснення виконавчої влади. Рівні, завдання та повноваження виконавчої влади.

Ефективність управління. Критерії ефективності та основні поняття ефективності державного управління. Критерії загальної соціальної ефективності державного управління. Група критеріїв спеціальної соціальної ефективності державного управління.

Порядок оцінки систематичного та підсумкового контролю ефективності управлінської діяльності. Вплив лідерства на результативність та ефективність в публічному адмініструванні.

ТЕМА 4.

ПОЛІТИКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Правові акти публічного управління. Аналіз правових актів, порівняння вітчизняних і зарубіжних норм права. Держава і право як об'єкт та предмет вивчення правовою наукою. Історія виникнення і основні етапи розвитку загальної теорії держави і права. Предмет, зміст і структура загальної теорії держави і права. Співвідношення і взаємозв'язки загальної теорії держави і права

з філософією, соціологією, історією та основними галузевими юридичними науками. Основні завдання і функції загальної теорії держави і права.

Основні підходи до визначення поняття держави. Основні ознаки держави як соціально-політичного явища. Ознаки держави. Сутність та призначення держави в суспільстві. Держава в політичній системі суспільства. Поняття та загальна характеристика елементів форми держави. Форма державного правління. Централізовані та децентралізовані держави. Форма політичного режиму. Концепції держави. Філософія держави. Теорії про суть, цілі і завдання, засоби і методи діяльності, шляхи і перспективи подальшого розвитку держави. Основні закономірності і особливості виникнення держав у сучасну епоху.

Етапи українського державотворення. Співвідношення державної та публічної влади. Взаємозв'язок держави і громадянського суспільства. Складові громадянського суспільства.

Правовий статус публічного службовця. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної сфери правового статусу публічного службовця. Аналіз системи законодавства України, що регулює правовий статус публічного службовця.

ТЕМА 5.

ПРАВОВІДНОСИНИ В ДЕРЖАВІ ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Теоретико-правові засади юридичної відповідальності публічного службовця. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної сфери юридичної відповідальності публічного службовця. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність цілісно, системно, логічно висловлювати власну думку, уміння формулювати висновки, застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики у суспільних правовідносинах.

Ознаки та етапи правотворення. Правотворчість як етап правотворення. Стадії, ознаки, принципи, функції правотворчості. Законодавчий процес в сучасній Україні. Реалізація і застосування норм права. Реалізація норм права. Види актів застосування норм права. Прогалини в законодавстві та способи їх подолання. Аналогія закону. Аналогія права. Субсидіарне застосування норм права. Юридичні колізії. Види колізій в законодавстві. Поняття тлумачення правових норм. Види тлумачення правових норм.

Поняття та ознаки правових відносин. Склад (елементи) правових відносин. Класифікація правових відносин. Поняття і види правових відносин. Поняття та структура правосуб'єктності. Держава як суб'єкт правових відносин. Поняття і види об'єктів правових відносин.

Поняття та ознаки правової поведінки. Правомірна поведінка, правопорушення, зловживання правом, об'єктивно-протиправна поведінка. Ознаки правомірної поведінки. Види правомірної поведінки. Поняття юридичної відповідальності. Ознаки юридичної відповідальності. Мета і функції юридичної відповідальності. Принципи юридичної відповідальності. Принцип законності,

принцип справедливості, принцип гуманізму, принцип неприпустимості аналогії закону і аналогії права, принцип невідворотності, принцип індивідуалізації покарання, принцип обґрунтованості. Загальні принципи правосуддя: змагальності процесу, право на захист особи, презумпція невинуватості. Класифікація юридичної відповідальності за галузевою ознакою та характером санкцій. Поняття законності. Зміст законності. Принципи та гарантії законності. Принципи та структура правопорядку. Поняття, суть, основні ознаки правової системи держави. Поняття типу і виду правової системи держави.

Права людини як правова основа громадянського суспільства. Класифікація прав людини. Співвідношення особи, держави і суспільства. Правовий статус особи і громадянина.

ТЕМА 6.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Конституційно-правові засади побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної сфери щодо конституційно-правових засад побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні. Оцінюються завдання практичного заняття, аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Складові елементи механізму держави. Рівні механізму держави. Апарат держави його структура. Види органів держави. Принцип розподілу державної влади. Публічна влада. Місцеве самоврядування. Співвідношення органів держави та місцевого самоврядування. Основні ознаки правової держави. Основні ознаки соціальної держави. Поняття громадянського суспільства, його ознаки, структура. Співвідношення та засади взаємодії держави і громадянського суспільства. Проблеми формування громадянського суспільства в Україні.

Ідеї правової держави та історія їх розвитку. Основні ознаки або принципи правової держави. Сутність правової держави. Взаємозв'язок правової держави і громадянського суспільства. Проблеми формування правової держави в Україні. Поняття і соціальна цінність демократії. Суть і основне призначення демократії. Форми і види демократії: безпосередні і представницькі форми демократії. Демократія як міра свободи і відповідальності. Демократичні форми і методи управління державою і суспільством. Основні тенденції розвитку демократії в Україні та інших країнах.

ТЕМА 7.

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ГРОМАДЯНАМИ ТА ІНСТИТУЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

Особливості взаємодії інституцій публічної влади і громадянського суспільства. Розуміння взаємодії та співпраці органів публічної влади та інституцій громадянського суспільства. Ключові засади взаємовідносин публічної

влади і громадян. Інституційні основи взаємодії публічної влади та громадянського суспільства. Громадянський діалог як форма взаємодії публічної влади та інституцій громадянського суспільства. Громадянське суспільство як важливий елемент публічного управління. Громадянське суспільство в системі публічного адміністрування. Роль особистості в публічно-управлінській діяльності. Особливості вдосконалення державно-громадських відносин у сучасному українському суспільстві.

Взаємозв'язок між розвитком громадянського суспільства та рівнем публічності влади в Україні. Нормативна основа інституту звернення громадян до органів влади. Складові права звернення громадян. Природа звернень громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування. Усні та письмові звернення громадян. Пропозиції (зауваження). Заяви (клопотання). Скарги. Основні причини звернення громадян до органів влади. Типологія звернень громадян. За формою надходження. За ознакою надходження. За видами. За суб'єктом. За типом. За категоріями авторів звернення. За соціальним станом авторів звернення. За результатами розгляду. Основні вимоги до звернення громадян до органів публічної влади. Реквізити письмового звернення громадян.

Сутність і значення інституцій публічної влади та публічного адміністрування. Порівняльна характеристика інституціонального розвитку громадського суспільства та держави. Громадські об'єднання. Самоврядування громадських рад та форми їх взаємодії з публічною владою. Ціннісна ідея «Третього сектора». Його ознаки.

Особливості трансформації організації публічного управління в Україні. Основні теоретичні засади публічного управління як якісно нової моделі організації системи державного управління в Україні. Основні суперечності в системі публічного управління.

ТЕМА 8.

КУЛЬТУРА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІНЦЯ

Культура і механізми прийняття управлінських рішень. Дисциплінарна відповідальність державних службовців. Зміст службової відповідальності на державній службі. Типологія дисциплінарних проступків держслужбовців. Види дисциплінарних стягнень державних службовців. Зауваження. Догана. Суворогана. Попередження про неповну службову відповідність. Звільнення з посади державної служби. Особливості застосування окремих видів дисциплінарних стягнень. Характеристика процедури застосування дисциплінарних стягнень на державній службі. Стадії провадження у справах про дисциплінарні проступки державних службовців.

Кримінальна відповідальність державних службовців. Зміст і специфіка кримінальної відповідальності на державній службі. Система покарань за вчинення кримінальних дій. Особливості юридичної кримінальної відповідальності «посадових осіб», що знаходяться при виконанні «функцій держави». Об'єктивні та суб'єктивні аспекти кримінальних злочинів, скоєних у

системі державної служби. Види кримінальних злочинів, що можуть бути скоєні державними службовцями. Проблематика рівня корупційних діянь у середовищі державної служби.

- Адміністративна відповідальність державних службовців. Зміст адміністративної відповідальності на державній службі. Умови адміністративної відповідальності держслужбовців. Зв'язок адміністративної відповідальності державних службовців з дисциплінарною та матеріальною. Основні завдання адміністративної відповідальності на державній службі. Форми та обсяг санкцій, застосованих за скоєння адміністративного проступку. Базові види адміністративних стягнень. Система адміністративних штрафів. Порядок накладення адміністративних стягнень. Скоєння корупційного правопорушення.

Типологія видів контролю на державній службі. Система функцій державного контролю. Інформаційна, коригуюча, профілактична та правоохоронна функції контролю на державній службі. Зовнішній і внутрішній види контролю. Попередній контроль. Поточний контроль. Наступний контроль. Загальний і спеціальний види контролю на державній службі.

Державний контроль на державній службі. Поняття та принципи загальних типів державного контролю: політичний, адміністративний, ієрархічний, спеціальний і судовий контроль. Система принципів державного контролю. Форми і методи державного контролю за державними службовцями та посадовими особами органів місцевого самоврядування. Громадський контроль на державній службі. Зміст громадського контролю в умовах розвитку громадянського суспільства. Суб'єкти громадського контролю: організована та неорганізована громадськість. Об'єкти громадського контролю. Органи державної влади як об'єкти громадського контролю. Правові та етичні критерії громадського контролю.

ТЕМА 9.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

Документування в органах державної влади та місцевого самоврядування. Значення документу в органах публічної влади. Вимоги до складення офіційної документації. Загальні та специфічні функції документу. Питання архівування офіційної документації в державній службі. Зміст службових документів в органах державної влади. Група документів, що складають нормативно-методичну базу діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування. Класифікація офіційних документів. Типи офіційних документів за призначенням. Стандартизація та уніфікація офіційних документів. Вимоги до змісту та оформлення офіційних документів.

Діловодство у системі державної служби. Поняття діловодства. Загальне та спеціальне діловодство. Типи системи діловодства. Складові процесу діловодства. Документування на державній службі. Організація та функціонування служби діловодства. Завдання діловодства. Поняття та функції служби діловодства. Приймання, розгляд і реєстрація документів. Обов'язкові реквізити реєстрації документів. Оброблення та відправлення вихідної

кореспонденції. Контроль за виконанням документів. Групи операцій у процесі виконання контролю за виконанням документів.

Система документообігу в органах державної влади. Специфіка діловодного процесу в органах державної влади. Вимоги при організації документообігу в системі державної служби. Складові документообігу на державній службі. Правила розподілу документів між підрозділами та посадовими особами. Надання керівником резолюції офіційному документу. Стадії проходження внутрішніх і вихідних документів в органі державної влади. Реєстрація документів. Реєстрація вхідної кореспонденції. Оформлення ділової кореспонденції службою діловодства. Типи державних установ за обсягом документообігу. Зміст та закономірності електронного документообігу. Загальні принципи організації електронного документообігу на державній службі.

- ТЕМА 10.

- КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Теоретичні та практичні проблеми ефективного кадрового забезпечення органів публічної влади. Роль кадрових служб органів публічної влади. Взаємодія з замовниками на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Системи моніторингу вивчення потреб державних службовців у професійному навчанні та моніторинг потреб органів влади в кваліфікованих працівниках. Рівень практичної підготовки випускників спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Етапи, необхідні для забезпечення високопрофесійними кадрами органів публічної влади.

Кадрова політика держави в умовах адміністративної реформи. Формування кадрового резерву державної служби. Система підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації державних службовців. Принципи кадрової політики в системі державної служби. Пріоритети кадрової політики в системі державної служби.

Стратегія державної кадрової політики на 2012 – 2020 роки. Значення і роль державної кадрової політики в умовах державотворення України. Особливості кадрової політики у державах-членах ЄС.

ТЕМА 11.

ВИЗНАЧЕННЯ ВИМОГ ДО ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальне розуміння вимог до зайняття посад держслужбовців. Розроблення профілів професійної компетентності посад. Вимоги до конкретної групи посад державної служби та осіб, які претендують на зайняття цих посад. Порядок визначення спеціальних вимог до освітнього рівня. Порядок визначення спеціальних вимог до досвіду роботи. Вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на зайняття посад державної служби групи II. Вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на зайняття посад державної служби групи III. Вимоги до рівня професійної

компетентності осіб, які претендують на зайняття посад державної служби групи IV. Вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на зайняття посад державної служби групи V.

Оцінювання результатів діяльності державних службовців. Застосування механізму оцінювання знань, умінь, навичок та інших вимог до рівня професійної компетентності державних службовців або осіб, які претендують на зайняття посад державної служби в державних органах, із боку суб'єктів призначення як засобу визначення параметрів вимог до кваліфікації.

ТЕМА 12.

СТИМУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІНЦЯ

Сутність та функції стимулювання праці державних службовців, публічних управлінців. Стимулювання як засіб покращення трудової діяльності. Специфіка стимулювання діяльності державних службовців. Мета стимулювання діяльності державних службовців. Система факторів, що мотивують державних службовців до збільшення ефективності праці. Політика керівництва. Умови праці. Заробітна платня. Особливості стимулювання праці залежно від категорії державного службовця. Базові умови необхідні для ефективного стимулювання праці. Ключові стимули кваліфікованої праці державних службовців. Функціональне призначення стимулювання праці державних службовців. Концепція винагороди державних службовців. Принципи винагороди.

Види та форми стимулювання діяльності державних службовців. Особливості системи стимулювання праці державних службовців. Індивідуальна матеріальна винагорода. Колективна матеріальна винагорода. Індивідуальна нематеріальна винагорода. Колективна нематеріальна винагорода. Фактори системи матеріальних стимулів. Система моральних стимулів діяльності державних службовців. Специфіка форм організації стимулювання діяльності державних службовців.

ТЕМА 13.

ПРАВОВІ ТА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ НОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІНЦЯ

Законодавство України про етику державного управління. Етична інфраструктура державної служби та її формування. Основні положення «Загальних правил поведінки державного службовця». Політична коректність у практичній роботі державного службовця. Етичні засади іміджу державного службовця. Основні вимоги до поведінки державних службовців. Основні риси професійної етики державного службовця. Кодекс етики державного службовця.

Організаційно-правові й адміністративні аспекти здійснення профілактичних заходів, пов'язаних із протидією корупційним правопорушенням в Україні. Співпраця України у сфері запобігання та протидії корупції з міжнародними організаціями. Зарубіжний досвід з питань запобігання та протидії корупції. Досвід США у сфері «етичного» законодавства. Запровадження інструментів,

засобів, технологій в сфері запобігання та протидії корупції, що використовуються в інших країнах світу.

Поняття та сутність корупції. Адміністративні правопорушення корупційного характеру у владних структурах. Організаційні засади протидії корупції. Роль інститутів громадянського суспільства в запобіганні корупції. Основні положення Національної антикорупційної стратегії. Основні положення Державної програми щодо запобігання і протидії корупції. Запобігання та протидія корупції як важлива складова впровадження адміністративної реформи в Україні. Зарубіжний досвід запобігання та протидії корупції та можливості його застосування у вітчизняній практиці. Запобігання корупції в публічному управлінні.

Специфіка і проблематика професійної етики. Місія, основні принципи та норми етики державного службовця. Особистість державного службовця та його професійно-етичні аспекти. Етичні засади відносин державних службовців і громадян. Інституційні механізми підтримки етики державного службовця.

ТЕМА 14.

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ТА ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІНЦЯ

Порядок підвищення рівня професійної компетентності державного службовця. Механізми забезпечення державних органів висококваліфікованими працівниками, здатними компетентно і відповідально виконувати управлінські функції. Підвищення рівня професійної компетентності державного службовця.

Удосконалення механізму забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування висококваліфікованими фахівцями, які володіють знаннями, уміннями і навичками з професійних питань. Створення та впровадження ефективної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців.

Публічна майстерність у діяльності працівників органів державної влади. Використання законів логіки у публічних виступах. Етика та культура ділового спілкування. Лідерство та ефективна комунікація. Розвиток потенціалу лідера. Програми розвитку лідерства, які діють в Україні. Формування та удосконалення професійних умінь для здійснення ефективного спілкування у професійному середовищі.

ПИТАННЯ

1. Сутність і основні ознаки держави.
2. Форми державного устрою: види, основні ознаки.
3. Державні символи України.
4. Сутність і реалізація прав людини і громадянина в Україні.
5. Верховна Рада України як орган законодавчої влади.
6. Система і структура органів виконавчої влади.
7. Державна влада в Україні.
8. Політико-правові особливості формування регіональної влади в Україні.
9. Політико-правові засади етнонаціональної політики в Україні.

10. Система адміністративно-територіального устрою України.
11. Сутність та поняття місцевого самоврядування в Україні.
12. Територіальні громади як органи самоорганізації населення.
13. Адміністративна реформа в Україні: мета, завдання та сучасний стан.
14. Публічність органів державної влади та місцевого самоврядування.
15. Основні етапи становлення державності в сучасній Україні.
16. Основні теоретичні засади публічного управління та адміністрування.
17. Історичні етапи становлення й розвитку публічного адміністрування.
18. Методологія публічного управління.
19. Сучасні напрями розвитку публічного управління в Україні.
20. Державна служба України як професійна діяльність з підготовки пропозицій до державної політики та реалізації державної політики.
21. Державна служба України як професійна діяльність з реалізації завдань і функцій держави.
22. Реформування державної служби в Україні: основні напрями та шляхи реалізації.
23. Реалізація принципів державної служби.
24. Правовий та соціальний статус державної службовця.
25. Напрями професійної діяльності публічних управлінців.
26. Методи забезпечення реалізації цілей і функцій державного управління.
27. Запровадження європейських засад у державній службі: формування, реалізація та припинення.
28. Авторитет державного службовця: професійно-етичні складові.
29. Організація та принципи управлінської діяльності.
30. Основні етичні вимоги до представників державної влади.
31. Протидія корупції як державно-управлінська проблема.
32. Громадянське суспільство: поняття, формування та розвиток.
33. Основні шляхи демократизації українського суспільства.
34. Громадські організацій у розбудові громадянського суспільства в Україні.
35. Типологія видів державної служби.
36. Участь громадян в управлінні справами держави.
37. Доступ до публічної інформації як складова демократичного державного управління.
38. Правовий статус публічного службовця.
39. Політична еліта та її роль у реформуванні українського суспільства.
40. Особливості розвитку політичного процесу в контексті адміністративного реформування в Україні.
41. Національна безпека України: сутність, складові та шляхи забезпечення в умовах глобалізації.
42. Державна політика: система та структура.
43. Механізми формування та реалізації державної політики.
44. Державна економічна політика: сутність, основні напрями її реформування.
45. Державна соціальна політика: сутність, основні напрями її реформування.

46. Державна культурна політика: сутність, основні напрями та шляхи реалізації.
47. Місцеве самоврядування та сталий розвиток громад.
48. Управлінські відносини в системі публічного управління та адміністрування.
49. Критерії та основні поняття ефективності державного управління.
50. Поняття та ознаки правових відносин.
51. Поняття та ознаки правової поведінки.
52. Державна інформаційна політика України: напрями, проблеми та пріоритети.
53. Засоби масової інформації в сучасних суспільно-політичних процесах.
54. Електронне урядування: поняття, сутність, актуальність, мотивація запровадження та функціонування.
55. Правові засади взаємодії публічної влади та громадянського суспільства.
56. Особливості взаємодії інституцій публічної влади і громадянського суспільства.
57. Особливості трансформації організації публічного управління в Україні.
58. Культура і механізми прийняття управлінських рішень
59. Відповідальність публічного управлінця і державного службовця.
60. Діловодство у системі державної служби.
61. Теоретичні та практичні проблеми ефективного кадрового забезпечення органів публічної влади.
62. Закон України «Про державну службу».
63. Адаптація законодавства про державну службу до європейських стандартів.
64. Вимог до зайняття посад держслужбовців.
65. Кадрова політика держави в умовах адміністративної реформи.
66. Розвиток персоналу державної служби.
67. Оцінювання результатів діяльності державних службовців.
68. Стимулювання професійної діяльності державного службовця.
69. Система документообігу в органах державної влади.
70. Морально-етичні норми діяльності публічного управлінця.
71. Організаційні засади протидії корупції.
72. Специфіка і проблематика професійної етики.
73. Впровадження європейських стандартів державної служби в Україні.
74. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.
75. Ефективні шляхи взаємодії державного службовця з громадськістю.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- повнота й ґрунтовність викладу навчального матеріалу;
- аргументованість тверджень;
- усвідомлення суті наукової проблеми.

Максимальна оцінка за відповідь на екзаменаційний білет усного (письмового) випробування складає 200 балів.

Розроблені критерії дають можливість:

- адекватно оцінити виконання студентами питань усного (письмового) випробування;
- виявити якісний рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості вмінь, передбачених програмою;
- зробити відповідний загальний висновок про рівень сформованості у майбутніх фахівців професійної компетентності, про їхню готовність творчо здійснювати фахову діяльність.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алюшина Н. О., Ларіна Н. Б., Антонова О. Р. Забезпечення ефективної взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю: навч.-метод. матеріали; упоряд. А.В. Ковальчук. К.: НАДУ, 2013. 76 с.
2. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення: Навчальний посібник. К.: ВПЦ АМУ, 2011. 444 с.
3. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні: навчальний посібник [у 2 ч.]. Ч. 2. Науково-прикладні аспекти. К. : ВПЦ АМ.У, 2010. 296 с.
4. Закон України «Про державну службу». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2012, № 26, ст.273.
5. Кадрові технології як засіб професіоналізації державної служби: Навч. посібник / С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, О. В. Антонова, І. В. Шпекторенко, Н. К. Рашитова, І. В. Письменний; Національна академія держ. управління при Президентові України; Дніпропетровський регіональний ін-т держ. управління. Кафедра держ. управління та місцевого самоврядування / С.М. Серьогін (заг. ред.). Д.: ДРІДУ НАДУ, 2008. 243 с.
6. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права. К.: Кондор, 2006. 477 с.
7. Комзюк А. Т., Бевзенко В. М., Мельник Р. С. Адміністративний процес України: навч. посіб. К.: Прецедент, 2007. 531 с.
8. Комунікації в публічному адмініструванні: конспект лекцій / О. В. Шибаніна, В. П. Клочан, С. І. Тищенко та ін. Миколаїв: МНАУ, 2018. 200 с.
9. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування: навч. посіб. / уклад.: Гошовська В. А. та ін. Київ: К.І.С., 2016. 130 с.

10. Методична рекомендація на тему: «Етика державного службовця». *Голосіївська районна в місті Києві державна адміністрація*. URL: <https://golos.kyivcity.gov.ua/news/4725.html>.
11. Модернізація державного управління та державної служби: проблеми, ресурси, результати. *Сайт Національного агентства з питань державної служби*. URL: http://nads.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=291420&cat_id=41071.
12. Морально-етичні засади розвитку державної служби України: європейський та вітчизняний досвід: наук. Розробка. за заг. та наук. ред. проф. С.М. Серьогіна. К.: НАДУ, 2008. 48 с.
13. Організація роботи посадових осіб місцевого самоврядування: методичні рекомендації для сільських, селищних, міських голів. Полтава, 2001. 51 с.
14. Приходченко Л.Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади: монографія; Національна академія держ. управління при Президентові України, Одеський регіональний ін-т держ. управління. О.: Оптимум, 2009. 299 с.
15. Серьогін С. М., Гончарук Н. Т., Батраченко І. Г. Кадрова політика і державна служба: конспект лекцій: У 2 ч., Ч. 2. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2004. 65 с.
16. Соколов В., Турчинов А. Державна служба: моральні основи, професійна етика. Х.: РАГС, 2010. 367 с.
17. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. / А. В. Череп, А. В. Сучков. К.: Кондор, 2011. 333 с.
18. Токар М. Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин: монографія / Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2020. 412 с.
19. Хаджираєва С.К. Теорія і практика підготовки державних службовців до професійно-мовленнєвої комунікації: Монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2005. 294 с.
20. Шаров Ю. П., Маматова Т. В., Чикаренко І. А. Результативність та якість діяльності державного службовця: навчальний посібник. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2003. 212 с.
21. Шпекторенко І. В. Безперервна освіта та самоосвіта державних службовців в Україні: актуальні питання розвитку: Практ. посібник / Національна академія держ. управління при Президентові України; Дніпропетровський регіональний ін-т держ. управління; Кафедра філософії, соціології держ. управління. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2008. 56 с.
22. Чернов С. І., Гайдученко С. О. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування»; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2014.